

**LÄNSRÄTTEN I
BLEKINGE LÄN**

E Beyer

DOM
2009-03-06
Meddelad i
Karlskrona

Mål nr
117-09

SÖKANDE

1. AB Hallabro Elektriska, 556055-3066
Strömgatan 4
362 31 Tingsryd

2. El & Informationsteknik Blekinge AB, 556620-7980
Kungsgatan 11
372 30 Ronneby

Ombud för 2: Advokat Gustav Linge
Advokatfirman Gärde & Nordlin AB
Landbrogatan 7
371 34 Karlskrona

MOTPARTER

1. Ronneby kommun
Kommunledningsenheten, Upphandling
372 80 Ronneby

2. AB Ronneby Industrifastigheter
c/o Kommunledningsenheten, Upphandling
372 80 Ronneby

3. Ronneby Miljö och Teknik AB
c/o Kommunledningsenheten, Upphandling
372 80 Ronneby

4. AB Ronnebyhus
c/o Kommunledningsenheten, Upphandling
372 80 Ronneby

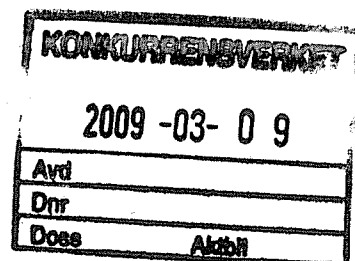
SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

DOMSLUT

Länsrätten avslår ansökningarna.

Länsrättens beslut den 4 februari 2008 gäller inte längre.

Dok.Id 26204

Postadress
Box 516
371 23 Karlskrona

Besöksadress
Rådhuset, Stortorget

Telefon
0455-33 54 50

E-post: lansratteniblekinge@dom.se

Telefax
0455-215 80

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

BAKGRUND

Ronneby kommun genomför tillsammans med de kommunala bolagen AB Ronnebyhus, Ronneby Miljö och teknik AB och AB Ronneby Industrifastigheter (de upphandlande myndigheterna) ramavtalsupphandling avseende el/tele och dataarbeten inklusive material. Genom tilldelningsbeslut den 26 januari 2009 tilldelades Blekinge El & Säkerhetsteknik (BEST) uppdragen.

Efter att AB Hallabro Elektriska (HEAB) och El & Informationsteknik Blekinge AB (ELIT) begärt överprövning av de upphandlande myndigheternas tilldelningsbeslut beslutade länsrätten den 4 februari 2009 att upphandlingen tills vidare och intill dess annat beslutats inte fick avslutas.

YRKANDEN

HEAB yrkar att upphandlingen ska göras om.

ELIT yrkar att tilldelningsbeslutet upphävs och att upphandlingen görs om.

De upphandlande myndigheterna bestrider bifall till yrkandena.

PARTERNAS TALAN

HEAB anför till stöd för sin ansökan i huvudsak följande. Enligt förfrågningsunderlaget skulle det lämnas pris på timpriser och material med rabatter, men i utvärderingen finns ingen redovisning av utvärdering av material. I tilldelningsbeslutet blev fem av sex anbudsgivare inte utvärderade med motiveringen att anbuden inte var kompletta och att samtliga prislistor som använts i prissättningen av material inte är bifogade anbuden. Vad gäller bolagets anbud var allt material prissatt på papperskopia bilaga 1, vilken är komplett för utvärdering. Vidare har bolaget bifogat gällande prislista från en grossist som är bolagets huvudleverantör enligt förfrågan. I förfrågningsunderlaget står att gällande prislista ska bifogas. Det är utfört

redan genom papperskopier men kompletterat med CD-skiva. I bilaga 1 till förfrågningsunderlaget under rubriken "G Priser material" efterfrågas eventuell rabattsats. Detta strider mot vad som ska lämnas i listan för sammanställning av el- och fibermaterial. Under samma rubrik står "[o]bservera att artikellistan endast omfattar en del av sortimentet som ligger till grund för utvärderingen". Det ifrågasätts vad som mer ligger till grund för utvärderingen. Sammantaget innebär omständigheterna att de upphandlande myndigheterna brutit mot LOU och HEAB har därigenom lidit eller kan komma att lida skada. Upphandlingen ska därför göras om.

ELIT anför till stöd för sin talan i huvudsak följande. Enligt kravspecifikationen i förfrågningsunderlaget ska leverantörerna utföra installationen genom behörig personal. Inom företaget ska därför minst en person med allmän behörighet enligt förfrågningsunderlaget finnas tillgänglig under avtalsperioden, som löper från den 1 mars 2009 till den 28 februari 2012. En person med allmän behörighet enligt Elsäkerhetsverkets föreskrifter ska således vara anställd hos leverantören under hela avtalsperioden. Bevis på behörighet ska bifogas anbudet. BEST har till sitt anbud givit in gällande behörighetsbevis för Hans Olsson, utfärdat den 17 januari 1989. ELIT gör gällande att Hans Olsson, som är född den 25 januari 1939, inte har sin huvudsakliga sysselsättning hos BEST. I dagsläget utfärdas inget certifikat som varar längre än till 67 års ålder. Vidare är det viktigt att behörig elinstallatör fortbildas och vidareutbildar sig på nya regler och bestämmelser. Av Elsäkerhetsverkets riktlinjer "Behörighetsansvar" framgår att det är fråga om ett omfattande tillsynsarbete. Med anledning av Hans Olssons ålder och den tillsyn som en behörig elinstallatör ska utöva över andra yrkesmän, borde de upphandlande myndigheterna uppmanat BEST att komplettera sitt anbud dels med anställningsavtal såsom bevis för att personen i fråga är anställd i företaget, dels med information hur Hans Olsson i praktiken skulle utöva denna förhållandevis omfattande tillsyn under av-

talstiden, d.v.s. fram till februari 2012. – ELIT:s anbud gick inte vidare till utvärderingen eftersom offererad prislista som använts i prissättningen av material inte är bifogad anbudet i sin helhet. Det torde i denna del varit uppenbart för de upphandlande myndigheterna att bristen avseende delar av prislistan inte var avsiktlig från bolagets sida utan en sådan uppenbar felaktighet som enligt 9 kap. 8 § och 15 kap. 12 § LOU berättigar till rättelse. ELIT har inte beretts möjlighet att rätta misstaget. – Sammanfattningsvis görs gällande att de upphandlande myndigheterna brutit mot de grundläggande bestämmelserna i 1 kap. 9 § LOU samt övriga bestämmelser i lagen då de antagit ett anbud i strid mot meddelade skall-krav, samt då rättelse inte medgivits avseende en uppenbar felaktighet som torde ha varit i linje med lagens principer.

De upphandlande myndigheterna bemöter HEAB:s talan i huvudsak enligt följande. Enligt förfrågningsunderlaget ska bilaga 1 användas för prissättning av arbetskostnad, resekostnad och för material. För material ska gällande prislista bifogas anbudet. I bilaga 1, anbudsformuläret under punkt G, ska leverantörerna ange den/de prislistor som offereras, minus eventuella rabattsatser och listorna ska bifogas anbudet. Det framgår av texten under rubriken ”Sammanställning av el- och fibermaterial” att leverantörens gällande prislista minus de ovan angivna rabatterna ska ligga till grund för utvärdering av materialpriserna. Sammanställningen omfattar endast en del av sortimentet men speglar de mest frekventa produkterna, som bedöms erfordras vid el/tele och dataarbeten, som kommer att efterfrågas. Vid anbudsprövningen kunde inte samtliga prissatta produkter hittas i den av HEAB angivna prislistan och den offererade rabattsatsen överensstämde inte med de rabattsatser som angivits i anbudet. Fler prislistor än den angivna har använts vid prissättningen och den är inte namngiven eller bifogad anbudet och andra rabattsatser än den offererade har använts i leverantörens beräkning. Därmed är inte samtliga skall-krav uppfyllda. Efter kva-

lificeringsfasen visade sig att ett av de inkomna anbuden uppfyllde samtliga skall-krav.

De upphandlande myndigheterna bemöter ELIT:s talan i huvudsak enligt följande. BEST har beskrivit sin organisation och där finns även Hans Olsson namngiven tillsammans med övriga anställda. Det har i förfrågningsunderlaget inte ställts några krav på sysselsättningsgrad av respektive anställd. Av behörighetsbeviset för Hans Olsson som elinstallatör med allmän behörighet, framgår det att beviset är giltigt intill utgången av 2014. – Enligt förfrågningsunderlaget ska bilaga 1 användas för prissättning, gällande prislista med eventuella rabattsatser ska anges och ska bifogas anbudet. I bilaga 1, anbudsformuläret under punkt G, ska leverantören ange den/de prislistor som offereras, minus eventuella rabattsatser, och de ska bifogas anbudet. Vid anbudsprövningen bedömdes det att anbudet inte uppfyllde samtliga skall-krav eftersom offererad prislista inte var bifogad anbudet.

ELIT har i yttrande tillagt bl.a. följande. När de upphandlande myndigheterna, under upphandlingen, begär ett behörighetsbevis på elinstallatör med allmän behörighet för elinstallationsarbete, utgår ELIT från att myndigheterna har haft som skall-krav att Elinstallationsförordningens krav ska vara uppfyllda. Om det inte var det de upphandlande myndigheterna menat, kunde i princip vilket företag som helst, utan någon som helst kunskap och erfarenhet inom elinstallationer, varit kvalificerade att lämna anbud, vilket ELIT inte tror var avsikten. ELIT tvivlar inte på Hans Olsson eller på att hans intyg är korrekt. ELIT hävdar däremot att Hans Olsson inte jobbar i den omfattningen på BEST som lagen kräver för att kunna utöva den kontroll på elsäkerhet, för anställda och tredje part, som regelverket kräver. Den utvärdering som de upphandlande myndigheterna gjort av upphandlingen saknar kontroll angående lämnade uppgifters riktighet och relevans. Elsäkerhetsfrågor är mycket viktiga och det är också viktigt att de elsäker-

hetsarbeten som utförs åt de upphandlande myndigheterna sker på ett kompetent sätt och ett på ett, enligt lagen, kontrollerat sätt. – ELIT vidhåller att det är ett rimligt krav att få komplettera sitt anbud, efter anbudstidens utgång, med de sidor ur sin prislista som föll bort då ELIT konverterade prislistan från en Excel-fil till en Pdf-fil. Det är därvidlag fråga om en uppenbar felskrivning och ett uppenbart fel i anbudsansökan, varvid de upphandlande enheterna bör tillåta rättelse, eller att ansökan får förtydligas och kompletteras.

UTREDNING

Av förfrågningsunderlaget framgår bl.a. följande.

Under rubriken kravspecifikation:

”Kompetens/Behörighet för el-arbeten

Installationen skall ske av behörig personal. Inom företaget skall minst en (1) person som är behörig installatör med allmän behörighet för att utföra efterfrågade installationer och reparationer mm, finnas tillgänglig under avtalsperioden. Bevis på behörighet skall bifogas anbudet.”

Under rubriken kommersiella villkor/avtalsvillkor:

”Material

Skall anges i form av gällande prislista, exkl. moms, med angivande av ev rabattsats, enligt bilaga 1. Rabatten på offererade produkter skall vara fast under hela avtalsperioden. Gällande prislista skall bifogas anbudet.”

Under rubriken administrativa bestämmelser:

”Anbudshandlingar

Anbud inkl prislistor, över det sortiment anbudsgivaren offererar, skall lämnas i original-exemplar undertecknat av företrädare för anbudsgivaren.”

I Anbudsformuläret (bilaga 1 till anbudsfrågan) anges under
G, PRISER MATERIAL följande:

”1 Rabatter lämnas enligt följande:

Leverantörens prislista: _____ minus ev. rabattsats: _____

Om flera prislistor offereras ska samtliga prislistor minus ev. rabattsats anges och bifogas anbudet.

Sammanställning av el- och fibermaterial

Leverantörens gällande prislista minus ovan angivna rabattsats skall ligga som grund till priser i nedanstående sammanställning som är exempel på varor som ska prissättas av anbudsgivaren. Observera att artikellistan endast omfattar en del av sortimentet som ligger till grund för utvärderingen.

[Sammanställning utlämnad]”

DOMSKÄL

Av 1 kap. 9 § LOU framgår att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt.

De i lagrummet angivna principerna grundar sig på de gemenskapsrättsliga grundläggande principerna om likabehandling, icke-diskriminering och öppenhet (transparens). Upphandlande myndighet är skyldig att beakta dessa principer oavsett om det avtal som upphandlingen i fråga avser omfattas av tillämpningsområdet för gemenskapsdirektiven på det aktuella området eller inte (jfr bl.a. EG-domstolens förhandsavgörande den 3 december 2001 i mål nr C-59/00, ”Hvidbjerg Vinduet”).

Av 2 kap. 8 § LOU samt förarbetena till lagen framgår att med *förfrågningsunderlag* avses sådant underlag för anbud som en upphandlande

myndighet tillhandahåller en leverantör. Till förfrågningsunderlaget hör också handlingar som kompletterar det (se prop. 2006/07:128 s. 189).

Ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen och att en utvärderingsmodell ska vara så utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat, dvs. att det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt antas. Detta följer också av gemenskapsrättens krav på likabehandling, förutsebarhet och transparens. De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör dock att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när (jfr rättsfallet RÅ 2002 ref. 50).

Enligt 9 kap. 8 § LOU får en upphandlande myndighet tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet. Myndigheten får också begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Av 16 kap. 2 § första stycket LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Länsrätten gör följande bedömning.

HEAB:s ansökan

HEAB har gjort gällande att bolagets anbud uppfyller ställda skall-krav och därför inte ska uteslutas i kvalificeringsfasen samt att förfrågningsunderlaget är oklart.

Av i förfrågningsunderlaget intagna kommersiella villkor/avtalsvillkor framgår att material ska anges i form av gällande prislista i enlighet med bilaga 1 till förfrågningsunderlaget. Under rubriken sammanställning av el- och fibermaterial i bilaga 1 anges bl.a. att leverantörens gällande prislista ska ligga till grund för en sammanställning som är exempel på varor som ska prissättas av anbudsgivaren. Av de administrativa bestämmelserna i förfrågningsunderlaget framgår att denna sammanställning sedan på visst sätt läggs till grund för utvärderingen av anbudena. Vidare framgår att anbud, inklusive prislistor, över det sortiment anbudsgivaren offererar, ska lämnas i originalexemplar.

HEAB har fyllt i sammanställningen i bilaga 1 och därtill fogat en CD-skiva med prislista från företagets leverantör Solar. Som de upphandlande myndigheterna anfört kan dock inte samtliga poster i sammanställning härledas till den ingivna prislistan. Som exempel kan nämnas att vridströmställare (artikelnummer 18 351 08), automatsäkring (artikelnummer 21 068 16) och Smouve 60 mm (artikelnummer 50 568 13) inte finns med i den ingivna prislistan. De upphandlande myndigheterna har således haft fog för bedömningen att inte alla prislistor HEAB använt vid prissättningen av sitt anbud bifogats detta.

HEAB har ifrågasatt betydelsen av den i bilaga 1 under rubriken sammanställning av el- och fibermaterial intagna formuleringen "Observera att

artikellistan endast omfattar en del av sortimentet som ligger till grund för utvärderingen”. HEAB har vidare anfört att angivande av rabattsats under rubriken G, Priser Material strider mot angivande av rabatt i sammanställningen.

Även om den av HEAB ifrågasatta formuleringen hade varit klarare om det hade stått ”... *den* del av sortimentet som ligger till grund för utvärderingen”, finner länsrätten att förfrågningsunderlaget på ett tillräckligt tydligt sätt klargör att den i bilaga 1 intagna sammanställningen är avsedd att användas som underlag vid utvärderingen av anbudsgivarens materialpris och att leverantörerna *därutöver* förväntas tillhandahålla ett större sortiment. Skall-kravet att samtliga prislister som offereras ska anges och bifogas anbudet kan också svårigen missförstås.

HEAB har i sitt anbud uppgett en rabattsats om 35 % som hänför sig till den prislista, Solar, som angetts som leverantörens prislista. I den sammanställning HEAB gjort har bolaget dock använt sig av rabatter i spannet 10 – 55 %. HEAB:s anbud innehåller i detta sammanhang motstridiga uppgifter och bolaget synes ha missuppfattat förfrågningsunderlaget. Enligt länsrättens mening är dock inte förfrågningsunderlaget här behäftat med någon oklarhet utan den rabattsats som angetts borde ha använts även vid sammanställningen enligt bilaga 1. Sammantaget finner länsrätten att förfrågningsunderlaget inte är så oklart i något åberopat avseende att det skulle strida mot kraven i LOU och att det funnits fog för att utesluta HEAB:s anbud i kvalificeringsfasen eftersom skall-krav inte uppfyllts.

ELIT:s ansökan

ELIT har gjort gällande att de upphandlande myndigheterna brutit mot uppställda skall-krav genom att anta BEST:s anbud trots att bolagets angivne elinstallatör med allmän behörighet, Hans Olsson, inte skulle ha sin

huvudsakliga sysselsättning hos BEST. ELIT har vidare gjort gällande att de upphandlande myndigheterna, med hänsyn till Hans Olsson ålder, bort undersöka hur BEST avsåg att Hans Olsson skulle utöva tillsynen under avtalsperioden och att den utvärdering som gjorts av upphandlingen saknar kontroll angående lämnade uppgifters riktighet och relevans.

Av utredningen i målet framgår inte annat än att BEST uppgivit att Hans Olsson finns tillgänglig inom företaget under avtalstiden samt att ett intyg styrkande dennes behörighet i förfrågningsunderlaget angivet avseende bifogats anbudet. BEST:s anbud uppfyller därmed ställt skall-krav på ifrågavarande punkt. Någon ytterligare skyldighet för de upphandlande myndigheterna att kontrollera uppgifternas riktighet eller relevans föreligger inte enligt LOU (jfr. Kammarrätten i Sundsvalls dom den 30 november 2005 i mål nr 3243-04).

ELIT har vidare gjort gällande att de upphandlande myndigheterna inte bort förkasta bolagets anbud utan att först ge bolaget möjlighet att komplettera eller rätta det på sätt att frånfallen del av prislista ingavs.

Enligt LOU får den upphandlande myndigheten tillåta att leverantören rättar ett anbud avseende t.ex. en felskrivning eller annat uppenbart fel i anbudsansökan. Myndigheten får också begära att anbudsansökan förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Att den upphandlande myndigheten får förfara på detta vis innebär emellertid ingen skyldighet att i ett enskilt fall göra så, annat än om en underlåtenhet i det avseende i sig skulle innebära ett brott mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller mot någon annan bestämmelse i lagen (jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 20 juni 2006 i mål 4045-06). Av förfrågningsunderlaget under administrativa bestämmelser framgår klart att anbud, inklusive prislistor, över det sortiment anbuds-

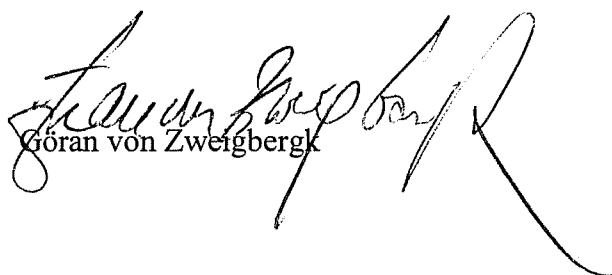
givaren offererar, ska lämnas i original exemplar. Att i kvalificeringsfasen utesluta anbudsgivare som brutit mot detta skall-krav, eller att underlåta att begära att ett anbud kompletteras för att uppfylla skall-kravet, strider enligt länsrättens mening inte mot LOU eller de gemenskapsrättsliga principer som underbygger lagen.

Sammanfattning

Länsrätten finner sammanfattningsvis det inte visat att upphandlingen i något åberopat avseende skulle strida mot LOU. Inte heller i övrigt har framkommit att de upphandlande enheterna har brutit mot någon bestämmelse i LOU. HEAB:s och ELIT:s ansökningar om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1d)

Länsrätten anmärker att en ny tiodagarsfrist enligt 16 kap. 1 § tredje stycket 2. LOU börjar löpa, vilket bör beaktas vid ett eventuellt överklagande av denna dom.

Göran von Zweigbergk

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

